

KOSE HUVIKOOLI MUUSIKAOSAKONNA AKORDIONI ERIALA ÜLDÕPPE ÕPPEKAVA

juuni 2022

ÜLDSÄTTED

1. Kose Huvikooli muusikaosakonna õppekava on dokument, mille alusel toimub õppetöö antud koolis.
2. Kose Huvikooli muusikaosakonna õppekava koosneb:
  - üldosast;
  - ainekavadest, mille läbimine on kooli lõputunnistuse saamise eelduseks;
  - lisainete ainekavadest, mille abil saab õpitavat muuta mitmekesisemaks, täielikumaks ja õppija huvidele paremini vastavaks
3. Kose Huvikooli õppekava määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppekava põhimõtted, õppeprotsessi, õppeaja, õppeainete loendi koos ajalise kestuse ja ainekavadega, õppeainete valiku võimalused ja tingimused ning nõuded õppeetappide ja kooli lõpetamise kohta.

ÜLDOSA

1. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ ÜLDEESMÄRGID

1. Kose Huvikooli ülesandeks ja eesmärgiks on laste ja noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine ja kohaliku kultuurielu edendamine.
2. Õppe- ja kasvatustöö koolis peab aitama kujuneda isiksusel, kes:
  - mõtleb loovalt ja oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
  - suudab valida, otsustada ja vastutust kanda;
  - mõistab teadmiste ja pidevõppe tähtsust, oskab õppida ja on valmis koostööks;
  - oskab ennast väljendada ja julgeb esineda;
  - aktiivse muusikalise tegevuse kaudu arendab muusikataju ja loovust.

2. ÕPPEKAVA PÕHIMÕTTED

1. Õppekava läbimine annab õppijale võimaluse edasiseks muusikalise hariduse omandamiseks keskastmes, milleks mh suuname õpilasi ise oma tegevust jälgima ja õppimist kavandama, analüüsima ja kujundama oma isikupära.
2. Õppekavad ei dikteeri pilliõppes heliteoste valikut, vaid annavad oskuste arendamiseks suunad ja tasemenõuded.
3. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi, individuaalseid ja rahvuslikke iseärasusi ning kooli materiaalseid võimalusi.
4. Õppekava läbimise tulemusena oskab õpilane mõista ja hinnata süvamuusikat.

3. ÕPPEPROTSESS

1. Õppimise käigus analüüsib ja hindab õppija õpitavat pidevalt ning edukus sõltub õppija oskusest õppida. Õpetaja on õpitegevuste kavandaja, looja ja juhendaja ning õpihimu innustaja.
2. Hindamine on osa kooli õppeprotsessist. Õpetaja selgitab õpilasele, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamiskriteeriumid.
3. Hindamise põhieesmärgid on:
  - motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima;
  - anda teavet õppimise käigust õpilasele, õpetajale, kooli juhtkonnale, lapsevanematele.
4. Hindamine võib olla sõnaline (analüüs / hinnang) ja numbriline (hinne).

Kose Huvikoolis rakendatakse 5-pallilist numbrilist hindamissüsteemi (vajadusel lisatakse plussid ja miinused):

- hindamissüsteem sisaldab nii positiivseid (kolm, neli, viis) kui negatiivseid (üks, kaks) hinneid, kuid õppija üleviimine järgmisesse klassi toimub positiivsete hinnete alusel ja/või õppenõukogu otsuse alusel;
- hindelised esinemised toimuvad 2 x õppeaasta jooksul, neist üks (kevad) on tasemeeksam;

- tehnilised arvestused toimuvad 2 x õppeaasta jooksul (klaveri, puhkpilli ja akordioni erialadel alates III klassist, keelpillidel alates IV klassist).
- poolaastate lõpus kajastuvad kõikide ainete ning tehnilise arvestuse, esinemispraktika, hoolsuse ja käitumise hinded; kevadel lisaks (taseme)eksami ning kõigi õppeainete aastat kokkuvõtvad hinded;
- koolivälise arvestusliku hindamise üks vorme on regionaalsed ja üleriigilised ning rahvusvahelised konkursid ja festivalid, kus hindamine toimub oma reeglite alusel;
- õppetöö vormiks võivad lisaks tavapärasele erialatunnile olla ka lahtine tund, konkurss, esinemine, töötuba, laager, kontserdikülastus, ekskursioon;
- nii kodune töö kui töö tunnis toimub eesmärgiga jõuda kindlalt ettevalmistatud esinemisega publiku ette võimalikult tihti; esinemine, võimalikult paljude ja erinevate esinemiskogemuste omandamine on muusikaosakonna õppetegevuse kõrgeim vorm.

4. KOOLIASTMETE ÕPPEKORRALDUS

ÜLDIST

- Instrumendiõpe jaguneb Kose Huvikooli muusikaosakonnas põhiõppeks, üldõppeks ja vabaõppeks;
- Õppetunni pikkus on 45 minutit;
- Õppetöö kestab 35 õppenädalat, koolivaheajad on ühtlustatud Kose valla üldhariduskoolidega;
- Õppetundide arv ja nende järjekord õppepäevas määratakse tunniplaanis, mille kinnitab kooli direktor.

Õppetöö koosneb õppeastmetest:

- eelkool - 1-2 aastat
- põhiõpe (sh. üldõpe alates 3. õppeaastast)
noorem aste 1.- 4. õppeaastani

vanem aste 5.- 7. õppeaastani

- lisa-aasta(d)

EELKOOL

- Eelkooli võetakse vastu katseteta.
- Suunatakse õpilasi mängult õppimisele
- Selgitatakse välja eeldused ja suunatakse õige eriala valikule.

Põhiõppesse võetakse õpilased vastu konkursi alusel. Konkursi korraldamiseks moodustatakse koolis vastuvõtukomisjon. Vastuvõtutingimused ja kord kehtestatakse vastuvõtueeskirjaga.

Üldõppesse suunatakse õpilased põhiõppes alates 3. klassist aluseks võttes eelneva õppeaasta tasemeeksam.

- üldõppes toimub loomevõimete kavakindel arendamine
- õpilaste üleminek ühest klassist teise toimub tasemeeksamite ja arvestuste kaudu;
- üleminekuksam (põhiinstrumendil ja solfedžos) toimub IV klassi (noorema astme) lõpus ja lõpuksam VII klassi (vanema astme) lõpetamisel;
- kooli lõpetamisel antakse välja huvikooli üldõppe läbimise kohta lõputunnistus.

LISA-AASTA(D) on mõeldud õpilastele, kes:

- on edukalt läbinud kooli põhi- või üldõppe;
- omab eeldusi ja on orienteeritud professionaalse muusikahariduse omandamisele;
- valmistub edasiõppimiseks vastavalt valitud keskastme õppeasutuse sisseastumiseksami nõuetele.

5. TUNNIJAOTUSPLAANID

5.1 EELKOOL

Ained ja nädalatundide arv:

- Solfedžo / rütmika 1 x 45 min
- Individuaalne pillitund* 1 x 45 min

*soovi ja võimaluse korral

Kontsertmeistri tunni pikkus on 0,3-0,5 tundi.

5.2 ÜLDÕPE

Üldõppes toimub õppetöö vähem mahuka õppekava alusel ja nõudmised on väiksemad.

Üldõppesse suunamine toimub põhiõppe II klassi tasemeeksami alusel.

Üldõppe õppeainete loetelu (tundide arv nädalas)

Õppeained	I kl	II kl	III kl	IV kl	V kl	VI kl	VII kl	lisa-aastad
Põhipill	2	2	2	2	2	2	2	2
Solfedžo	2	2	2	2	2	2	2	
Muusikalugu*	-	-	1	1	1	1	1	
Ansambel*	1	1	1	1	1	1	1	1
Lisapill*	-	-	1	1	1	1	1	1
Looming*			1	1	1	1	1	1
Lisasolfedžo*	1	1	1	1	1	1	1	2
Ansambelilaul*	1	1	1	1	1	1	1	1
Orkester (viili ja puhkpilli õppekava õpilastele)*			1	1	1	1	1	1

*õpilase valikul, õpetaja soovitusel ja rahaliste vahendite olemasolu korral

KOHUSTUSLIKUD AINEKAVAD

1. AKORDIONI AINEKAVA

Tasemeeksamite nõuded, omandatavate tehniliste ja muusikalis-väljenduslike võtete kirjeldus ning näidisrepertuaari loetelu.

Eelõpe hõlmab 1-2 õppeaastat ja sisaldab endas 1 solfedžo ja võimalusel 1 eriala tundi nädalas. Eelõppes tutvutakse esimeste mänguvõtetega. Repertuaar on võimalikult lihtne, lapsepärane ja mitmekesine. Hindamine on sõnaline. Soovitav on esineda õpilaskontsertidel.

NOOREMAASTME I JAOTUS (I JA II KLASS)

Õppetöö toimub põhiõppe ainekava järgi.

I klass

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid:

- õige mänguasend, õige pilli- ja kätehoid;
- õige lõõtsa juhtimine ja lõõtsavahetused;
- korrektse tooni tekitamine ja kujundamine;
- korrektne lavaline käitumine;
- alusepanek iseseisva töötegemise oskusele;
- algteadmised põhistrihhidest, tempodest, dünaamikas;
- noodilugemis- ja enesekuulamisoskuse arendamine.

Nõuded repertuaarile ja tehnikale

Harjutused (vasakule ja paremale käele, erinevate noodipikkustega), meloodiad, väikesed polüfoonilise koega palad (parem ja vasak vaheldumisi), rahvalaulud-tantsud, mäng kuulmise järgi.

Tutvumine helistikega: C-duur, G-duur koos kätega ühes oktavis aeglases tempos, legatos, lõõtsavahetused nelja noodi järel, kolmkõla ja 3-häälsed akordid ühe oktavi ulatuses, bassiskeemi omandamine (vastavalt lapse sõrmede pikkusele ja ulatusele). Harjutused ja etüüdid

sõrmetehnika arendamiseks. Esineda vähemalt kahel korral õppeaastas. Õppeaasta lõpus on tasemeeksam 3 eriilmelise palaga.

Repertuaari näited:

L. Schytte – Etüüd

A-M. Saira – Etüüd

A-M. Saira – Ei tea

H. Rebane – Naljakas lugu

C. M. Bellman – Vana Noa

T. Kalluste – kogumik Eesti rahvaviisid

O. Kalluste – kogumik Korts ja Kortsinna I ja II osa

Hindamise kriteeriumiks on püstitatud eesmärkide täitmine - õige mänguasend, puhas mäng, õige lõõtsavahetus, selge toon ja korrektne lavaline käitumine.

II klass

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid:

- õige mänguasend;
- korrektse toonikujunduse taotlemine, õige lõõtsa juhtimine
- kiirusliku tehnika ja dünaamika arendamine;
- suurem rõhk noodilugemisele;
- muusikalise kuulmise ja kujutlusvõime arendamine;
- erinevate karakterite väljatoomine läbi õige tehnilise teostuse;
- ühismängu puhul- koosmängu oskus, partneri kuulamine;
- võimalusel osaleda üle-eestilises akordioniõpilaste suvelaagris,
- oskus hooldada õigesti oma pilli.

Nõuded repertuaarile, tehnikale

Mängida 2-3 etüüdi, harjutused sõrmetehnika arendamiseks, erineva karakteriga palad, polüfoonia, uued kaasaegsed mänguvõtted (klastrid, lõõtsa tremolo).

Heliredelid - C,G,F,B duurid kahes oktavis koos kätega aeglases tempos, tutvume harmoonilise a-molliga, kolmkõla ja 3-h akordid kahes oktavis koos kätega. Heliredelite arvestust ei toimu.

Esineda vähemalt kaks korda õppeaastas. Õppeaasta lõpus tasemeeksam – 3 eriilmelist pala (soovitavalt üks nendest polüfooniline pala).

Repertuaari näited:

G. Berens – Etüüd

A-M. Saira – Etüüd

Bogar Istvan – Vana tants

S. Maikapar – Mõtisklus

L. Holm – Valss variatsioonidega

L. Holm – Tagasi Pariisi

Eesti rahvaviis – Meil aiaäärne tänavas

K. Laas – Kukerpallitavad karupojad

H. Rebane – Lastealbum akordionile

Hindamise kriteeriumiks on püstitatud eesmärkide täitmine - õige mänguasend ja löötsatöö, nooditeksti puhtus, tehniline teostus.

Konkursil edukalt esinenud õpilase sooritust arvestatakse tasemeeksamil.

Poolaasta kokkuvõtva hinde kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö ja esinemised.

NOOREMA ASTME II JAOTUS (III JA IV KLASS)

Õppetöö toimub üldõppe ainekava järgi.

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid:

- õige mänguasend;
- korrektne toonikujundamine, erinevate karakterite väljatoomine läbi õigete tehniliste võtete;
- suudab diferentseerida faktuuri;
- tehniliste oskuste arendamine;

- kodus harjutamises regulaarsuse ja iseseisvuse omandamine;
- muusikalise mälu, muusikalise kuulmise ja kujutlusvõime arendamine;
- kogemuste saamine esinemistelt kontsertidel ja konkursid.

Nõuded repertuaarile, tehnikale

Mängida 1-2 etüüdi, sõrmeharjutused tehnika arendamiseks, polüfoonia, suurvorm, eriilmelised palad (kaasaaegne pala, kergemuusikapala, kantileenne pala jt).

Heliredelid C,G,D,F,B duurid - mängida koos kätega kahes oktavis, kahes tempos (teine tempo legatos ja non legatos, lõõtsavahetused iga 8 noodi järel). Kolmkõlad ja 3-häälsed akordid kahes tempos – lõõtsavahetused vastavalt iga 3 ja 6 noodi järel, 4-h murdakordid eraldi kätega legatos aeglases tempos. Mollid - a, e, d mängida koos kätega kahes oktavis ja esimeses tempos (harmooniline ja meloodiline). Heliredelite arvestus toimub kaks korda õppeaastas.

Kohustuslikud esinemised vähemalt 2 korda õppeaastas, kooliaasta lõpus tasemeksam.

Repertuaari näited:

Bogar Istvan – Tants

J. Krieger – Menuett

K. Czerny – Etüüdid

E. Harris – Vaikne meeleolu

H. Rebane – Lootuses

S. Maikapar – Mõtisklus

P. Makkonen – Hambahari

C. Gurlit – Sonatiin

Hindelse tasemeksami ja üleminekueksami nõuded kevadel

III klassil:

- etüüd või pala
- polüfooniline teos või suurvorm

IV klassil:

- suurvorm
- polüfooniline teos
- etüüd või pala

Hindamise kriteeriumiks on püstitatud eesmärkide täitmine - õige mänguasend, korrektne toon, puhas nooditekst, ladus ja musikaalne mäng, korrektne lavaline käitumine.

Konkursil edukalt esinenud õpilase sooritust arvestatakse tasemeeksamil või üleminekueksamil.

Poolaasta kokkuvõtva hinde kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö, tehniline arvestus ja esinemised.

VANEM ASTE (V, VI JA VII KLASS)

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgid

- tehniliste oskuste jätkuv arendamine;
- esinemiskindluse omandamine;
- noodilugemisoskuse arendamine;
- fraseerimise, artikulatsiooni, aplikatuuri ja vormitaju põhialuseid valdamine;
- eri ajastute muusika tõlgendamisoskuse arendamine;
- oskab teha iseseisvat tööd ja on valmis koosmusitseerimiseks;
- õpilasel on vanema astme lõpetamisel piisavad instrumendikäsitluse- ja musitseerimisoskused, mis võimaldavad muusikaõpingute jätkamist järgmises muusikahariduse astmes.

Nõuded repertuaarile, tehnikale

Etüüdide ja virtuoossete palade õppimine tehniliste oskuste arendamiseks. Erinevate ajastute, stiilidega ja karakteritega palade mängimine. Kohustuslikud esinemised vähemalt 2 korda õppeaastas. Enne lõpueksamit täiendavad ettemängimised.

Helistikud: C, G, D, A, E, H, F, B, Es, As, a, e, h, d, g, c, f. Mängida kolmes tempos, 3-h akordid, D7, juhtseptakord kahes tempos. Tehniline arvestus 2 korda õppeaastas. VII klassis teisel poolaastal heliredelite arvestust ei toimu.

Repertuaari näited

F. Burgmüller – Etüüd

K. M. Weber – Sonatiin

G. Genl – Aria

E. Hauge – Prelüüd

H. Rebane – Päikesekiir

P. Desmond – Take five

Hindelse tasemeeksami ja lõpueksami nõuded kevadel

V ja VI klassil:

- etüüd või pala
- polüfoonia või suurvorm

VII klassil:

- polüfooniline teos
- suurvorm
- pala

Lõpueksami repertuaarinäide:

J. & L. Dyremose – Meremehe torupill

S. Galaš – Arietta

H. Rebane – Päikesekiir

Hindamise kriteeriumiks on püstitatud eesmärkide täitmine. Poolaasta kokkuvõtva hinde kriteeriumiks on õpilase iseseisev töö, tunnitöö, tehniline arvestus ja esinemised.

Konkursil edukalt esinenud õpilase sooritust arvestatakse tasemeeksamil.

Lisa-aastad

Edukatele õppuritele, kellel on soov edasi minna õppima keskastme muusikakooli, on võimaldatud õpinguid jätkata. Õppeaasta jooksul täiendatakse repertuaari ja tehnilist baasi. Võimalusel võtta konsultatsioone erinevates keskastme õppeasutustes.

2. SOLFEDŽO ÜLDÕPPE AINEKAVA

Üldõppesse üleminek erinevatel põhjustel, mis ei võimalda jätkata enam põhiõppes, on lapsevanema ja kooli poolne kokkulepe. I-II klassis õpitakse põhiõppe õppekava alusel, üldõppes õppimise võimalus on alates III klassist.

Omandatavate teadmiste ja oskuste kirjeldus ning tasemeeksami nõuded. Aine maht: 2 tundi nädalas I-VII õppeaastani. Tunni pikkus on 45 min.

Õppe-eesmärgid

1. Õpilane arendab oma muusikalist kuulmist.
2. Õpilane omandab algtõed muusikateoorias.
3. Õpilane oskab üles kirjutada muusikalist teksti.
4. Õpilane omandab laulmiseks vajalikud algteadmised (hingamine, fraseerimine, intonatsioon).

Õppesisu

Teooria:

Noodikirja algteadmised:

1. Noodijoonestik ja abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoontel; noodivarte õigekiri.

2. Viiuli- ja bassivõti, nootide algteadmised (tähtnimed/silpnimed).

Rütm:

1. Rütms liikumine.
2. Rütmsilpide tundmine.
3. Rütmiharjutused ühele ja kahele käele.
4. Saaterütmid laulule.
5. Ostinato laulusaatega.
6. Rütmi kaanonid.

Suuline analüüs:

1. Rütmi analüüs.
2. Meloodia analüüs.
3. Vormianalüüs.
4. Laadi- ja/või helistikuanalüüs.
5. Intervallide analüüs.
6. Akordide analüüs.
7. Dünaamika analüüs.

Diktaat:

1. Rütmidiktaat.
2. Meloodiline diktaat.
3. Mäludiktaat.
4. Kiirusdiktaat astmete tabamiseks.
5. 4-häälsed harmoonilised järgnevused tähistatuna nii rooma numbrites kui akordimärkidega.

Improvisatsioon:

1. Rütmi improvisatsioon õpitud taktimõõdus, teatud rütmigruppidega, meloodia saatel.
2. Meloodia improvisatsioon antud rütmile, tekstile, läbivõetud teemale (astmed, helistik, akord jne).

Itaaliakeelsed oskussõnad tempo, dünaamika ja iseloomu väljendamiseks.

Solfedžo ainekava nooremale astmele

I õppeaasta

Eesmärk: rütmiõpetus, laaditaju arendamine, duur ja moll.

Nõuded:

Meetrum ja rütm:

1. Rõhuline taktiosa, rõhutu taktiosa.
2. Takt, taktijoon.
3. Taktidesse jaotamine, lõpujoon, kordusmärk, eeltakt.
4. Taktimõõdud $2/4$, $3/4$, $4/4=C$.
5. Taktiviipamise skeemid.
6. Noodivältused ja pausid (tervenoot ja –paus, poolnoot ja –paus, veerandnoot ja –paus, kaheksandiknoot ja –paus, kuueteistkümnendiknoot ja –paus).
7. Rütmid: „ta“, „ti-ti“, „tiri-tiri“, „ti-tiri“, „tiri-ti“; punkteeritud rütmid „ta-i-ti“, „tai-ri“.
8. Eeltakt.

Noodikirja algteadmised:

1. Noodijoonestik ja abijooned.
2. Nootide asukohad noodijoonestikul.
3. Noodivarte õigekiri.
4. Pauside kirjutamine.
5. Viuli- ja bassivõti.
6. Nootide tähtnimed, silpnimede tutvustamine.

Helistikud:

1. Duur ja moll helilaadid.
2. Astmed ja astmetaju arendamine.
3. Helistikud: C-, G-, F-, ja D-duur ning loomulik a-, e- ja d-moll; terve- ja pooltoon.
4. Paralleelsed helistikud.

5. Toonika, toonika kolmkõla, juhtheli.
6. Märgid: diees, bemoll, bekaar.
7. Eakohased harjutused, laulud, kaanonid.
8. Transponeerimine, improvisatsioon; meloodia ja rütmi arendusvõtted: kordamine, sekvents, varieerimine.

Diktaat - kuni 4 takti pikkused suulised ja kirjalikud rütmi- ja viisidiktaadid.

Tempo ja dünaamika mõiste.

Muusikaline vorm – muusika kuulamine ja analüüs.

II õppeaasta

Eesmärk: molli 3 kuju – loomulik, harmooniline ja meloodiline moll (meloodiline moll vaid tutvustavalt); tutvumine intervallidega.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. Punkt noodi järel; punkteeritud rütmid „tai-ri“ ja „ta-i-ti“.

Helistikud:

1. Kahe märgiga duurid ja mollid.
2. Molli 3 kuju: loomulik, harmooniline ja meloodiline moll (meloodiline moll vaid tutvustavalt).
3. Heliredeli ehitus – tervetoon ja pooltoon, püsivad ja püsimatud e. ebapüsivad astmed.
4. Püsimatute e. ebapüsivate astmete lahendamine püsivatesse astmetesse, lahendamise mõiste.
5. Tutvumine põhiastmete (I, IV ja V) kolmkõladega.
6. Transponeerimine ja improvisatsioon.

Intervallid:

1. Tutvumine intervallidega.
2. Töötamine järgmiste lihtintervallidega: p.1, p.4, p.5, p.8, v.2, s.2, v.3, s.3.

3. Intervallide suurus astmetes ja toonides.

Diktaat:

1. Lihtsad suulised ja kirjalikud 4-taktilised diktaadid duuris ja mollis.

2. Diktaat astmenumbritega.

4-taktilised rütmidiktaadid.

III õppeaasta

Eesmärk: lihtintervallid, akordiõpetuse algus.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt - 3/8 taktimõõt, grupeerimine, taktiviipamine.

Helistikud:

1. kolme märgiga duurid ja mollid.

2. Mõiste „samanimelised helistikud“.

3. Toonika/I kolmkõla pöörded duuris (T, T6 , T64) ja mollis (t, t6 , t64). Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.

4. Kolmkõla helide nimetused: priim, terts, kvint.

5. Funktsionaalsuse mõiste; toonika kolmkõla e. I astme kolmkõla (T, t), subdominant kolmkõla e. IV astme kolmkõla (S, s), dominantkolmkõla e. V astme kolmkõla (D); põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel.

Intervallid:

1. Töö järgmiste lihtintervallidega: v.6, s.6, v.7 ja s.7.

2. Intervallide suurus astmetes ja toonides; intervallide ehitamine antud noodist suunaga üles ja alla.

Diktaat:

1. 4-taktiline suuline ja kirjalik meloodiadiktaat.

2. Diktaat astmenumbritega.

3. Rütmidiktaat.

IV õppeaasta

Eesmärk: akordide ehitamine ja laulmine duuris ja harmoonilises mollis, toonika kolmkõla pöörded, põhikolmkõlad põhikujus, D7 / V7 lahendusega. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. 3/8 taktimõõt; rütmigrupid 16-ndik nootidega.
2. 6/8 taktimõõt.
3. Triool, süngoop („ti-ta-ti“).

Helistikud - nelja märgiga duurid ja mollid.

Intervallid:

1. Lihtintervallide kordamine.
2. < 2 harmoonilises mollis (tutvustavalt).

Akordid:

1. Dominantseptakord D7 / V7 lahendusega duuris ja harmoonilises mollis. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
2. Põhikolmkõlade õpetamise sidumine praktilise musitseerimisega (põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel).

Diktaat:

1. 4-taktiline meloodiadiktaat duuris ja mollis.
2. Diktaat astmenumbritega.
3. 4-6-taktiline rütmidiktaat.

Üleminekueksam B-tase (madalam tase)

Kirjalik:

1. 4-taktiline diktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus (ilma eeltaktita). Kirjutamise aeg kuni 30 min., mängitakse kuni 12 korda.
2. Kuulamine – 8 küsimust intervallide ja akordide kooskõla kohta, mängitakse 2 korda.
3. 4-6-taktiline rütmidiktaat 2/4 või 3/4 taktimõõdus (ilma eeltaktita), esitatakse kuni 6 korda.
4. Teooria ainekava ulatuses.

2/3 hindest annavad diktaat ja kuulamine, 1/3 rütmidiktaat ja teooria.

Suuline (vastavalt eksamipiletile):

1. Duur-heliredeli (kuni 4 võtmemärgini) laulmine koos sama duuri toonika kolmkõla pöörete või põhikolmkõladega ja D7 laulmine lahendusega

või

moll-heliredeli (kuni 2 võtmemärgini) laulmine – loomulik moll koos toonika kolmkõla pööretega või harmooniline moll koos põhikolmkõladega.

2. Võõra harjutuse laulmine duuris (kuni 2 võtmemärgini). Võõra harjutuse laulmine duuris (kuni 2 võtmemärgini) helistikes).

3. 8-taktilise 2/4 või 3/4 taktimõõdus rütmiharjutuse koputamine.

Solfedžo üldõppe ainekava vanemale astmele

V õppeaasta

Eesmärk: põhikolmkõlade pöörded duuris ja mollis, meloodiline moll. Kõrvalastmete kolmkõlade ja tähtharmonia tutvustamine.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. 6/8 taktimõõt, rütmigrupid 16ndiknootidega, grupeerimine.
2. Sünkoop, triool, pidekaare lihtsamad variandid.

Helistikud - viie märgiga duurid ja mollid.

Intervallid:

1. Lihtintervallide ehitamine ja laulmine antud noodist üles ja alla.

Akordid:

1. Põhikolmkõlade õpetamise sidumine praktilise musitseerimisega (põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel).
2. Põhikolmkõlade pöörded. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
3. >VII lahendusega duuris ja harmoonilises mollis.
4. 4-taktilised harmoonilised järgnevused. Järgnevuste ülesmärkimine nii astmenumbrite kui ka tähtharmonia tähistustega.
5. Dominantseptakord D7 / V7 lahendusega . Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.

Diktaat:

1. Rütmi- ja meloodiadiktaadid.
2. Lünkdiktaat.
3. Mäludiktaat.
4. Meetrumivaba astmediktaat, diktaat astmenumbritega.
5. Suuline diktaat.

VI õppeaasta

Eesmärk: dominantseptakordi D7 / V7 pöörded lahendustega duuris ja mollis; kõrvalastmete kolmkõlad ja tätharmonia; 5 erinevat septakordi (väike mažoorne, väike minoorne, suur mažoorne, vähendatud ja poolvähendatud septakord); 4-häälsed järgnevused.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. Pidekaarega rütmid.
2. 6/8 taktimõõdus punkteeritud rütmid.
3. 2/2, 3/2 ja 6/4 taktimõõdud.

Helistikud:

1. Kuue märgiga duurid ja mollid.
2. Diatoonilised ja kromaatilised läbiminevad ja abihelid (tutvustavalt).
3. Kaldumine, modulatsioon - mõisted (tutvustavalt).

Intervallid:

1. Lihtintervallid oktaavi piires üles ja alla.

Akordid:

1. Põhiastmete kolmkõlad. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega. Põhikolmkõlade õpetamise sidumine praktilise musitseerimisega (põhikolmkõlade kasutamine laulude saatmisel).
2. D7 / V7 pöörded lahendusega duuris ja harmoonilises mollis – I pööre D65/ V65 lahendusega T/t/I; II pööre D43 / V43 lahendusega T/t/I ; III pööre D2 / V2 lahendusega T6/t6/ I6. Tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
3. 4-häälsete harmooniliste järgnevuste (4-8 takti) kuulamine ja laulmine.

Diktaat:

1. Rütmi- ja meloodiadiktaadid.
2. Lünkdiktaat.
3. Mäludiktaat.
4. Meetrumivaba astmediktaat diktaat astmenumbritega.
5. Suuline diktaat.

VII õppeaasta

Eesmärk: intervallid ja akordid – ehitamine, kuulamine, laulmine. v.VII7 ja >VII7 lahendusega.

Tähtharmonia.

Nõuded:

Rütm ja taktimõõt:

1. Keerukamad süngoobid ja pidekaarega rütmid.
2. Segataktimõõt, vahelduv taktimõõt.

Laadid:

1. Seitsme märgiga duurid ja mollid.
2. Pentatoonika, diatoonilised laadid (tutvustavalt).
3. Kromaatiline duur ja moll (ehitamine tutvustavalt).

Intervallid: kõikide läbivõetud intervallide kordamine.

Akordid:

1. Akordide tähistused nii harmooniliste funktsioonide kui ka astmenumbritega.
Akordide ehitamine tähtharmonia märgistuse põhjal.
2. v.VII7 duuris lahendusega T; >VII7 harmoonilises mollis lahendusega T/t.
3. 4-häälsed harmoonilised järgnevused.
4. III ja VI kolmkõla (tutvustavalt).

Diktaadid:

1. Rütmi- ja meloodiadiktaadid.
2. Lünkdiktaat.
3. Mäludiktaat.
4. Meetrumivaba astmediktaat diktaat astmenumbritega.
5. Suuline diktaat.
6. Saatega meloodia kuulamine, millest märgitakse üles ainult meloodia.

Järgnevused - ülesmärkimine nii astmenumbrite kui ka tähtharmonia tähistustega.

Lõpueksam B-tase (madalam tase)

Kirjalik:

1. Diktaat - kaks erineva raskusastmega varianti. Kirjutamise aeg kuni 30 min, mängitakse kuni 12 korda.
2. Rütmidiktaat - meloodia põhjal.
3. Kuulamine – 8 küsimust intervallide ja akordide kooskõla kohta, mängitakse harmooniliselt 2 korda.
4. Teooria kogu ainekava ulatuses. Küsimused sisaldavad intervallide ja akordide ehitamist ja määramist kuni 7 märgiga helistikes, paralleelhelistiku ja võtmemärkide määramist kuni 7 märgiga helistikes nii viuli- kui ka bassivõtmes.

Suuline (vastavalt eksamipiletile):

1. Heliredeli laulmine lisadega: duur (kuni 4 märgini) või harmooniline või meloodiline moll-heliredeli (kuni 4 võtmemärgini) laulmine;

lisaks põhikolmkõlad, üks D7 pööre või juhtseptakord ja kaks lihtintervalli antud noodist üles või alla ja kaks akordi antud helistikus
2. 8-taktilise rütmiharjutuse koputamine.
3. Võõra harjutuse laulmine kuni 4 võtmemärgini helistikes.

VALIKAINETE AINEKAVAD

1. MUUSIKALOO AINEKAVA

Aine lühikirjeldus, hindamine ja õppetöö toimumine

Kose Huvikooli muusikaosakonnas õpitakse muusikalugu viie õppeaasta vältel 3. - 7. klassis.

Õppeaine eesmärgiks on tutvustada õpilastele muusikamaailma põhitõdesid, muusikaalast sõnavara ning muusika arengulugu antiigist tänapäevani.

Teadmiste omandamist hinnatakse õpilase tunnistusel poolaastahindega. Poolaasta hinne kujuneb jooksvate hinnete (suulised ja kirjalikud tunnitegevused), kuulamistestide, teemasid kokkuvõtivate kontrolltööde ning vanemas astmes esseede/arvustuste hinnete koosmõjus.

Muusikalugu on üks tund nädalas (1 akadeemiline tund) ja selles osalemine on kohustuslik kõigile 3. - 7. klassi õpilastele. Erandjuhtumitel võib õpilase vabastada tundides osalemisest lapsevanema avalduse alusel ning õppenõukogu otsusega.

Õppesisu

Nooremas astmes alustatakse heli ja muusikalise heli üldisest tutvustusest, eesti rahvalaulude ja üldtuntud, pigem programmilist muusikat esindava klassikalise repertuaariga, mis lastele kergemini mõistetav ja meelde jääv. Tutvustatakse sümfooniaorkestri instrumente ja lihtsamaid muusikalisi vorme.

Vanemas astmes kinnistatakse ja süvendatakse nooremas astmes õpitut, antakse ülevaade muusika arengust ja erinevatest stiiliperioodidest antiikajast tänapäevani.

Aine eesmärk on soodustada klassikalise muusika kuulamisharjumust ja anda õpilastele baasteadmised, et kuulatud kõige lihtsamalt tasemel analüüsida. Oluline on ka muusika kulgemise mõistmine ja tajumine pikal ajateljel antiigist tänapäevani.

Noorema astme ainekava

Noorema astme materjal ei ole esitatud selle läbivõtmise järjekorras. Õpetajale on jäetud vabadus järjestada (ja ühitada) teemasid nii nagu kohalikud tingimused (rühmade koosseis, õppeabinõude muretsemise ajastamine, õpetaja eelistused jms) dikteerivad. Muusika valimine on jäetud täies ulatuses õpetaja maitse ja võimaluste valdusse.

III õppeaasta

Sissejuhatav teema. Muusikaloo sisu, selle koht kooli teiste õppeainete hulgas. Muusikaline heli. Heli omadused. Heli teekond tekkimisest kuulajani. Akustika aabitsatõed.

Eesti rahvamuusika. Vanem ja uuem rahvalaul. Rahvapillid ja pillilood. Rahvatantsud.

Instrumentaalmuusika. Sümfooniaorkestri pillid partituuri järjekorras (lühikäsitlus).

Orel ja klaver. Lisapillid, mida tavaliselt sümfooniaorkestri põhikoosseisus ei esine. Instrumentaalansamblid ja orkestrid.

IV õppeaasta

Muusika väljendusvahendid: meloodia, rütm, tempo, dünaamika, tämber, register, kooskõla (harmoonia), faktuur. Vastavad näited muusikaajaloost.

Helitööde ülesehitus. Kuulamisülesannete kasutamise meetodika omandamine. Ühe- ja kahejaoline ülesehitus. Kolmejaoline vorm. Liht- ja liitvorm (kahe- ja kolmeosaline). Variatsioonid. Rondo.

Tantsud. Ajaloolised tantsud. Tantsusüit. Aasia, aafrika, ladina-ameerika rütmid. Peotantsud. Kaasaegsed tantsud. Ballett. Lavamuusika. Muusika sõnalavastuses. Ooper. Operetid. Muusikal.

Vanema astme ainekava

V ja VI õppeaastal antakse ülevaade muusika arengust keskajast meie sajandini. Liigestuse aluseks on stiilid. Iga stiiliperioodi esindaja(i)ks on valitud helilooja(d), kes ainekava koostajate arvates on kõige enam mõjutanud muusika edaspidist arengut või kelle teosed on ajaproovile

enim vastu pidanud. Et muusika kuulamiseks jääks rohkem aega, tuleks heliloojate elulugudest esile tuua ainult (algõpetuse tasandil) otseselt muusikaga seotud osa. Ainekavas ei ole nimetatud õpilaste repertuaaris leiduvaid palu. Loetletud heliteostest teeb õpetaja oma valiku, olenevalt konkreetse rühma tasemest või fonoteegi võimalustest.

V õppeaasta

Keskaeg. Gregooriuse laul. Varajane mitmehäälsus. Organum, motett. Trubaduuride laul.

Renessanss. Ajastu üldisloomustus, võrdlus keskajaga. Uued ilmalikud laulužanrid: ballata, madrigal. Francesco Landini. Madalmaade koolkond, selle tähtsus polüfoonilise muusika arengus. Tähtsamad esindajad. Giovanni Palestrina da Palestrina, Orlandus Lassus. Renessansi ajastul kasutatud pillidest.

Barokk. Ajastu üldisloomustus, võrdlus renessansiga. Muusika iseloomustus, tähtsamad žanrid.

Johann Sebastian Bach. Oreliteosed. Antonio Vivaldi. Concerto grosso mõiste. Vokaalmuusika.

Klassitsism. Üldisloomustus. Uue helikeele võrdlus barokiga. Uued žanrid. Joseph Haydn. Sümfoonia mõiste ja ülesehitus. Sonaat-allegro vorm. Instrumentaalkontsert. Keelpillikvartett. Wolfgang Amadeus Mozart. Imelapse periood. Sümfooniad. Ooperid. Reekviemi mõiste. Ludwig van Beethoven. Helikeele erinevus võrrelduna Haydni ja Mozarti loominguga. Sonaadid. Sümfooniad.

VI õppeaasta

Romantism. Romantismi põhijooned kõikides kunstides. Uued muusikažanrid heliloojate kaupa.

Franz Schubert, Frederik Chopin, Ferenc Liszt, Felix Mendelssohn, Johannes Brahms

Rahvusromantism. Edvard Grieg, Jean Sibelius

Romantism vene muusikas - Pjotr Tšaikovski, Modest Mussorgski

Romantiline ooper - Giuseppe Verdi, Richard Wagner

VII õppeaasta

20. sajandi muusika. Hilisromantism. Gustav Mahler. Impressionism. Claude Debussy, Maurice Ravel. Neoklassitsism. Igor Stravinski Ekspressionism. Arnold Schönberg.

20. sajandi alguse USA muusika: George Gershwin. Euroopa muusikaelu 20. sajandi I poolel: Carl Orff. Vene muusika: Sergei Prokofjev ja Dmitri Šostakovič. 20. sajandi keskpaik: Olivier Messiaen. Pärast II maailmasõda. Aleatoorika: John Cage. Elektronmuusika: Karlheinz Stockhausen. Minimalism: Steve Reich ja Phillip Glass.

Põgus ülevaade Eesti (nüüdis)muusikast. Arvo Pärt. Erkki-Sven Tüür.

2. AKORDIONIANSAMBLI AINEKAVA

Ansambli mängu eripära seisneb selles, et ühtse meeskonnana kokkulepitud esinemistel osalemine muutub omale vabatahtlikult võetud kohustuseks.

Ansambli mäng on koosmängu vorm, millega saab tegeleda igal tasemel akordionieriala õpilane alates esimesest õppeaastast. Arendatakse muusikalist kuulmist, kollektiivset suhtlust, tuntakse koosmängust rõõmu. Repertuaar valitakse vastavalt mängijate taseme ja ansambli koosseisule, alustades lihtsamatest paladest, liikudes nõudlikumate palade suunas, osatakse mängida kord saatepartiit või ise soleerida. Võimalus esineda kooli- ja vallaüritustel, vabariiklikel laulu- ja tantsupidudel, osaleda üle-eestilistes suvelaagrites ja akordionimuusika festivalidel, mis annavad õpilastele võimaluse mängida akordioniorkestrites.

Eesmärgid:

- arendada õpilase koosmänguoskust
- arendada partneri kuulamisoskust
- õppida jälgima dirigenti ja arvestama tema soovidega
- arendada õpilase esinemisjulgust ja artistlikust
- arendada õpilase improvisatsioonioskust
- arendada õpilase noodistlugemise oskust

- tutvuda erinevate ajastute muusika ja stiilidega
- repertuaar sisult ja faktuurilt mitmekülgne, sisaldama erinevaid stiile
- emotsionaalselt ja tehniliselt arendav
- võimaluse korral võtta osa üle-eestilisest akordioniõpilaste suvelaagrist

Näidisrepertuaar:

Nooremale astmele (I II III IV)

L. Holm - Variatsioonid

J. Johansson - Pipi laul

A. Pärt - Olen juba suur

V. Tammann - kogumik Esimesed sammud akordioniansamblis

V. Tammann - kogumik Neli pala orelimuusikast

Vanemale astmele (V VI VII kl)

I. Berlin - Valged jõulud

R. Valgre - Ma loodan, et saan sellest üle

K. Malva - Akordionimürgel

T. Kalluste - Igäühel oma pill

V. Tammann - kogumikud Akordioniansamblid 1.2.3.

Hindamine toimub kaks korda aastas. Alates teisest õppeaastast esineda vähemalt kahel korral avalikul kontserdil, millele järgneb suuline hinnang esitatava kohta. Hindamisel arvestatakse iseseisvat tööd, tunnitööd ning esinemisi.

3. LOOMINGU AINEKAVA

Aine lühikirjeldus ja õppetöö toimumine

Loomingu aine on lisaaine Kose Huvikooli muusikaosakonna õpilastele alates 3. õpiaastast.

Loomingu tund annab õpilasele võimaluse suhestuda muusika ja helidega ka ilma etteantud noodita - luua ise muusikat improviseerides ja panna kirja enda muusikalisi mõtteid. Samuti on oluline heli ja visuaali vaheliste seoste loomine - tundides katsetatakse erinevate graafiliste partituuride loomist ja esitamist, helijoonistamist ning erinevaid improvisatsioonimänge. Üldise silmaringi laiendamiseks kuulatakse tundides ka erinevates žanrites kaasaegset muusikat ning arutletakse koos sel teemal.

Loomingutund toimub individuaal- või grupitunnina (vastavalt ülesannetele ja iga õpilase vajadustele) üks kord nädalas 45 minutit. Hindamissüsteem on mitteeristav, st. arvestatud/mittearvestatud.

Aine eesmärgid

Aine eesmärk on arendada õpilaste üldist loomingulist mõtlemist ja soodustada seoste loomist teiste kunstivaldkondadega, samuti toetada muusikainstrumentide, eriti oma erialainstrumenti tundmist.

Loomingu aine raames sõnastab iga õpilane individuaalselt koos õpetajaga oma eesmärgid. Tunni tegevused sõltuvad õpilase huvist ja võivad varieeruda kas rõhuasetusega heliloomingul, improvisatsioonil, audiovisuaalsel loomingul/helitehnoloogial. Vastavalt sellele plaanitakse ka erinevaid tegevusi ning ülesandeid.

Mõned näidistegevused

- Helijoonistus (abstraktne joonistamine valitud muusika saatel, loodud teose analüüsimine ja paralleelide loomine kuulatud muusikaga)
- Improvisatsioonimängud (improkaardid; erinevad märgisüsteemid, mille abil improviseerida) - Elektroonilisele helitaustale pillidega helide lisamine (rütmipillid või oma instrument)
- Graafilise partituuri loomine ja esitamine (grupitööna)

- Helide salvestamine ja montaaž (Reaper tarkvara kasutamine)
- Erinevate komponeerimiseks ja improviseerimiseks mõeldud äppide katsetamine (näiteks SAMPLR, Borderlands)
- Omalooming ja muusikaliste ideede noodistamine

4. LISAPILLINA ÕPETATAVA KITARRI AINEKAVA

Põhimõtted ja eesmärgid.

Lisapill on fakultatiivne aine, õpingute alustamiseks peab erialapillis olema edukalt sooritatud vähemalt III klass.

Lisapillitunnis õpitava repertuaari valib pedagoog (soovitavalt õpilase aktiivsel osalusel), lähtudes õpilase erialapillist, tema võimetest ja muusikalistest eelistustest. Individuaalse õppeplani koostamisel lähtutakse Kose Huvikooli muusikaosakonna eriala ainekavast, tasemenõuetest ja näidisrepertuaari loetelust.

Kitarri lisapilli ainekava põhineb klassikalise kitarrilise ainekaval, kuid järgmiste erinevustega:

1. Kõõned sõltuvad sellest, millist põhipilli õpitakse.
2. Tehnilisi arvestusi lisapillis ei ole.
3. Kitarr on populaarne pill, seega on akordsaate mängimise oskus oluline.

Eeldused õppeainega alustamiseks:

1. Vajalik on põhieriala õpetaja nõusolek.
2. Kitarrilise olemasolu.

Õppetöö korraldus ja hindamine.

Nädalas 1 tund (à 45 min).

Hindamine toimub kaks korda õppeaastas.

Hindamise kriteeriumid

Hindamisel arvestame iseseisvat tööd, tunnitööd, esinemissooritust. Soovituslik on esineda sagedamini kui 1 kord aastas, kuna kontserdiks valmistumine motiveerib harjutama. Arvestusel tuleb esitada minimaalselt 1 teos (palad, etüüdid, polüfoonia, suurvormid).

Hindamine võib olla sõnaline (analüüs/hinnang) ja numbriline (hinne). Kose Muusikakoolis rakendatakse 5-pallilist numbrilist hindamist, Hinnetele lisatakse vajadusel täpsustuseks + või - märk.

III õppeaasta

Mänguasend, heli tekitamine, keelte ja sõrmede tähistamine, I positsiooni helirida, dies ja bemoll, töö koordinaatsiooniga.

Akordid: A, Am, E, Em, D, Dm, G, C. Tantsurütmid: rumba, rasgueado, valss

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

IV õppeaasta

Apoyando ja *tirando*, meloodia ja bassi üheaegne esitus, dünaamika.

Akordid: C7, G7, A7, E7, D7.

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

V õppeaasta

III positsioon, 3-häälsete akordide arpedžeerimine, tämbrid, vibraato.

Akordid: tantsurütmid: barre

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

VI õppeasta

V positsioon, 4-häälsed akordid ja arpedžeerimine, *legato*, mordent.

Akordid: tango, rock.

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

Ansamblites osalemine (kitarriga).

VII õppeasta

Tremolo, blues heliredelid.

Akordid: T - S - D funktsioonide kuuldeline eristamine duuris ja mollis (pala kuulmise järgi saatmine).

Ansamblimängu kogemus teiste pillidega (muud pillid: viiul, flööt, klaver).

Täpsemad nõuded, aasta jooksul õpitavate etüüdide valik ja heliredelite valik, tempo, kujud ja strihhid täpsustavad õpilane ja õpetaja iga õppeperioodi alguses kirjalikult.

Koostanud: Rafael M. Calvo Díaz ja Mari Kerem

5. LISAPILLINA ÕPETATAVATE LÖÖKPILLIDE AINEKAVA

I õppeasta

Trummikomplektil mängimise tehnika omandamine. Trummikomplekti hooldamine ja häälestamine. Lihtsamate *groove*'ide mängimine. 4/4 *beat*-rütmide õppimine. Käte ja jalgade tehnika tutvustamine. Rõhkude ja aktsentide kasutamine trummikomplektil. Kõik eelnev tuleks omandada metronoomi kasutades.

II õppeasta

Käte ja jalgade tehnika edasiarendamine. *Rim*-tehnika soolotrummil, harjutamiseks kasutada harjutusi, mis on mõeldud soolotrummil mängimiseks.

III õppeaasta

Alustada klassikaliste tantsurütmide õppimist – avatud Hi-Hat tehnika e. harjutused avatavale Hi-Hat'ile.

IV õppeaasta

Improvisatsiooni e. soleerimisoskuse kujundamine kahe kuni nelja takti ulatuses 4/4 taktimõõdus. Erinevad stiilid – nii varasemast perioodist kui ka uued stiilid: *beat, funk, bossanova, swing* 4/4 ja 3/4, samba.

6. LISASOLFEDŽO AINEKAVA

Üldised alused

Lisasolfedžo tunde soovitab õpilasele solfedžo- või erialaõpetaja. Olgugi vormilt lisaainete hulka arvatud tund, võib ta mõnel juhul olla vältimatult vajalik, et põhiainetega hakkama saada.

Õpetöö eesmärgid

Noorem aste 1-4 kl

- Üldine musikaalsuse arendamine.
- Tekitada lapses huvi muusika ja muusitseerimise vastu.
- Muusikalise kuulmise ja rütmitunde arendamine.
- Algteadmised hääle tekitamise tehnikast - õige hingamine, pingevaba kõri, hääle suunamine jne
- Õpime ennast kuulama ja puhtalt intoneerima.
- Teeme hääleharjutusi, õpime häält lahti laulma
- Õpime tabama laulu iseloomu ja mõtet ning seda edasi andma
- Arendame esinemisjulgust ja õpime lavaliselt käituma

Vanem aste 5-7 kl

- Kõige eelneva arendamine ja täiustamine.
- Hääle tehnika täiustamine, erinevate tehniliste võtete tutvustamine ja rakendamine.
- Eesti kergemuusika suurkujude tutvustamine.
- Erinevate muusikastiilide tundma õppimine.
- Õpime erinevaid hääle kasutamise viise erinevates žanrites.
- Fraseerimine erinevates žanrites, eri tunnetus erinevates muusikastiilides.
- Arendada kontsentratsioonivõimet.
- Arendada adekvaatset kriitikameelt.
- Õpime musitseerima kollektiivis (duo, trio).

Õppeprotsess

1. Õppetöö kavandamisel peetakse silmas iga õpilase võimekust, arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid-füüsilisi iseärasusi.
2. Õppimise käigus analüüsib ja hindab õpetaja koos õpilasega pidevalt õpitavat ja kavandab edu saavutamiseks uusi eesmärgi.
3. Õppetöö on korraldatud õppeaastate kaupa, õppeaastate arv pole piiratud ja õppeaasta kestab 35 nädalat.
4. Õppetundide arv on 1 tund nädalas
5. Hindamine toimub protsessi käigus individuaalselt, lähtuvalt iga õpilase algtasemest, kohalkäimisest, koostööst solfedžoõpetajaga, osalemisaktiivsusest.

Õpitulemused:

1. Kasutab laululist hingamist vastavalt laulu fraseerimise vajadusele.
2. Oskab kasutada häält turvaliselt ja kahjustamata.
3. Artikuleerib laulusõnu selgelt ja kuuldavalt.
4. Julgeb improviseerida oma häälega.
5. Osaleb ansambllilises töös.
6. Valdab laulude esituseks vajalikku dünaamikaskaalat.

7. Tunneb häälehoiu põhimõtteid ja esmaseid ravivõtteid.

Hindamine

Hindamine toimub koostöös solfedžoõpetajaga.

7. ANSAMBLILAULU AINEKAVA

Ainekava lühikirjeldus

Ainekava alusel toimuv õpe on mõeldud lauluhuvilistele õpilastele, kes soovivad ennast väljendada laulmise kaudu. Ansambelis võivad osaleda õpilased 1.-7. klassini, kuid osalemist piirama jääb vajadus koostada grupp sarnasel arengutasemel olevatest häältest.

Ainekava toetab loovat ja õpilaste individuaalseid võimeid arvestavat õpetamist.

Tund toimub kord nädalas.

Õppetöö korraldus

Ansambliõpe koosneb eeskätt laulutunnist; sisaldab ka ettevalmistusi esinemisteks, iseseisvat tööd.

Vajadusel (nt enne lauluvõistlusi) või töö toimuda ka individuaalselt.

Õppetöö eesmärgid:

1. õpilaste vokaaltehniline arendamine ja vokaaltraditsioonide tutvustamine ning huvi äratamine mitmehäälese musitseerimise vastu;
2. heade muusikaliste ja vokaalsete võimetega õpilaste laulu- ja esinemisoskuse arendamine ansambli laulu kaudu;
3. fraseerimis-, improviseerimis- ja vokaaltehniliste oskuste arendamine erinevates stiilides (nt pop- jazz, kantri, levimuusika, klassikaline muusika jm.);
4. vokaaltehnika ja muusika analüüsimisoskuse arendamine;
5. õpilase isikupärase muusikalise eneseväljendusoskuse arengu toetamine;

6. ansambllaulu põhimõtete (intonatsioonipuhutus, selge diktsioon, tämbriline kokkusobivus, ühtne muusika- ja tekstitunnetus, emotsionaalne esitus) omandamine;
7. harmoonia tunnetuse arendamine läbi mitmehäälse laulmise;
8. noodistlugemise oskuse ja mälu arendamine;
9. kuulamisoskuse ja ansamblipartneri tunnetamise arendamine;
10. taustalaulu oskuste arendamine;
11. õpilase muusikalise maitse ja silmaringi arendamine läbi eakohase ja mitmekesise repertuaari;
12. esinemiskultuuri teadvustamine (õigeaegne kohaletulek, lavale minek, lavalt tulek, laval käitumine, esinemisriietus jms);

Õpitulemused

Ansambllaulu ülesandeks on õpilase muusikaliste ja loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksusel, kes:

1. teab ja järgib *a capella* ansambllaulu põhialused vastavalt (helistikus püsimine, intonatsiooniline puhutus, esteetiliselt nauditava kõlapildi loomine, häältevaheline balanss, dünaamika tunnetus, rütmika, stiilitunnetus);
2. teab ja järgib instrumentaalsaatega vokaalansambli põhialuseid (balanss, dünaamika, rütmika, harmoonia, intonatsioon, saatepartii jälgimisoskus, stiilitunnetus);
3. teab ja järgib taustalaulu põhialuseid (dünaamiline ja harmooniline balanss, stiilitunnetus, rollitunnetus).
4. oskab jälgida õiget laulja kehahoidu, kasutada laulja hingamistehnikat;
5. tunneb hääleaparaadi ehitust ning hääle tervishoiu põhimõtteid;
6. oskab õppida häälepartiisid noodist, ka iseseisvalt;
7. mõtleb loovalt ja loominguliselt;

8. tajub interpretatsiooni võimalusi (fraseerimine, teksti töötlus, artikulatsioon, muusikaline vorm, dünaamika jne) ja julgeb improviseerida;
9. tunneb erinevaid hääletehnikaid ja vokaalstiile;
10. oskab analüüsida enda, kaaslauljate ja ansambli vokaaltehnilist arengut;
11. oskab käsitleda mikrofoni, tunneb lihtsamaid helivõimendussüsteeme ja oskab neid rakendada;
12. tunneb lavakultuuri, osates suhelda koostööpartneritega jms;
13. repertuaari valimise oskus;
14. helitehnilised seadmed ja nende kasutamine;
15. esineja sotsiaalsed oskused.

Hindamise põhimõtted

Ansambliõppe õppeprotsessis kasutatakse hindelist ja õppimist toetavat hindamist.